

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.413/2019/4.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Bajnok István előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Botos Ügyvédi Iroda

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Zámbó Gábor Ügyvédi Iroda ügyintéző:
Dr. Zámbó Gábor ügyvéd

A per tárgya: részvény kiadása és kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla, 13.Gf.40.112/2019/5-II. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Fővárosi Törvényszék, 74.G.41.896/2017/46. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2001. május 29-e óta volt részvényese az alperesnek, összesen 2.440 db, 7.320.000 forint névértékű részvénnel rendelkezett, őt az alperes a részvénykönyvében - a részvények kiállításakor - fennálló bejelentett lakcímének feltüntetésével tartotta nyilván.
- [2] A felperes 2001. július 5-én - a korábban megtartott közgyűléssel kapcsolatban - iratokat kért az alperestől az igazgatóság elnökén keresztül, mely levelében más címet jelölt meg. Az alperes a címváltozást a részvénykönyvben nem vezette át. 2002 évet követően a felperesnek címzett postai küldemények „elköltözött” postai jelzéssel érkeztek vissza.

- [3] Az alperes a 2007. május 31-én megtartott közgyűlésén az alaptőke leszállításáról döntött, amit a cégbíróság 2007. október 2-án bejegyzett a cégjegyzékbe. Az alperes 2007. november 9-én tájékoztatta a részvényeseket az így szükségessé vált részvéncsere lebonyolításának rendjéről, a régi részvények leadásának és az új részvények kiadásának a menetéről; arról, hogy a le nem adott részvényeket az igazgatóság érvénytelenné nyilvánítja, amelyekkel ettől kezdve nem gyakorolhatók részvényesi jogok; az érvénytelenné nyilvánított részvények helyébe az alperes új részvényeket bocsát ki, és amennyiben azok nem kerülnek átvételre, úgy azokat értékesíti.
- [4] A felperes a kicserélendő részvényeit nem adta le, emiatt azokat az igazgatóság a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 275. §-a alapján a Céglőny 2008. március 27-i számában közzétett hirdetménnyel érvénytelenítette. A felperes a fenti alaptőke-leszállítás alapján kibocsátott új részvényeket nem vette át, ezért azokat az alperes értékesítette.
- [5] Az alperes 2009. január 8-i levelével tájékoztatta a felperest, a részvéncsere során fel nem vett részvények ellenértékének kifizetéséről. Így arról, hogy a 2007. május 31-i közgyűlésén elhatározott alaptőke leszállítást a cégbíróság 2007. október 2-án bejegyezte a cégjegyzékbe; és az alperes 2007. novemberben minden részvényesnek a részvénykönyvben szereplő címére felhívást küldött arról, hogy a régi részvényeiket csere céljából a felhívásban közölt időtartamban adják le, illetve az új részvényeiket vegyék át. A nyilvántartás alapján megállapítást nyert, hogy a felperes a részvényeket a felhívás ellenére nem adta le, illetve nem vette fel, a le nem adott részvényeket az alperes igazgatósága a Céglőnyben közzétett hirdetménnyel érvénytelenítette, helyükbe új részvényeket bocsátott ki, és a határidőben fel nem vett részvényeket értékesítette. A Gt. 275. § (7) bekezdése értelmében az értékesítésből befolyó vételár a határidőt elmulasztó részvényeseket illeti; az értékesítés során elért részvényellenérték az új alaptőkének megfelelő 1.700,- Ft-os részvény alapcímlet alapján számítva 72,05%. Mivel az érvénytelenített részvényeket fizikailag is meg kellett semmisíteni, ezért kérte a felperest, hogy a részvényeket 2009. január 15. és 2009. január 31. között időben adja le, és a levélben közölt adatok alapján számított részvény ellenérték kifizetése érdekében a teljesítéshez a mellékelt válaszlevelet és formanyomtatványt kitöltve postafordultával küldje vissza.
- [6] A felperes jogi képviselője útján 2009. január 27-én kelt levelében közölte az alperessel, hogy 2009. január 8-án kelt levelet kézhez vette, de 2001. július 12. óta annak ellenére nem kapott semmilyen értesítést, hogy lakcíme megváltozását 2001. július 5-én bejelentette. Előadta, nem tartja törvényesnek, hogy értesítése és tudta nélkül közgyűléseket tartottak, érvénytelenítették a részvényeit, és ezt követően a beleegyezése nélkül eladták a neki járó új részvényeket. Azokat nem állt szándékában értékesíteni, ezért bejelentette, hogy jogfenntartással él a részvényeire vonatkozóan, továbbá igényt tart a törvénytelen eljárásokkal kapcsolatban neki okozott költségek és károk megtérítésére.
- [7] Az alperes 2009. február 12-i válaszában közölte, hogy a részvénykönyvben szereplő címére küldte a leveleket 2008. december 22-ig, a C Zrt. csak ekkor közölte vele a felperes lakcímváltozását, a 2001. július 5-i üzenet tárgya nem részvénykönyvi adatváltozás (lakcímváltozás) bejelentése volt. Állította, hogy szabályszerűen járt el, a felperes részvényeit a részvéncsere alkalmából nem adta le, ezért azokat az igazgatóság érvénytelenítette, emiatt közömbös, hogy a felperes a részvényeket akarta-e értékesíteni, vagy sem, a felperes részvényesi jogokat már nem gyakorolhat a Gt. 275. § (2) bekezdése értelmében.
- [8] Az alperes 2011. október 26-i közgyűlésén az alaptőkét 50 %-kal leszállította a saját tőke más elemének növelése (eredménytartalékba helyezés) érdekében, aminek végrehajtási módja a részvények lebélyegzése volt, és az 1.700 forint névértékű részvények névértéke 850 forint lett.

- [9] A felperes 2015. február 28-án kelt levelében kérte az alperest, hogy a 2.440 db 3.000,- Ft/db névértékű részvény helyébe lépett értéket, azaz a tőkekivonással keletkezett összeget és az eladott részvénynek vételárát fizesse meg. Előadta, hogy a tőke leszállításról és az érvénytelenítésről csak 2008. december 31-én értesült, és 2009. január 27-én már jelezte, hogy nem állt szándékában a részvényeket értékesíteni. A részvényekért cserébe kapott új részvények értékesítéséből befolyt vételár nem kötelmi, hanem tulajdonjogi igény, ami nem évül el. Az alperes 2015. március 16-án ezt az igényt elutasította, fenntartotta hogy törvényesen járt el, és kizárólag a jogvita peren kívüli rendezése esetére egyezségi ajánlatot tett a felperesnek.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [10] A felperes 2016. július 6-án előterjesztett, utóbb módosított keresetében egyrészt 3.172.000 forint és annak 2007. október 2-től járó késedelmi kamata megfizetésére, továbbá elsődlegesen 2440 db (850 forint/db névértékű) törzsrészvény kiadására, másodlagosan 4.657.960 forint és annak 2016. december 31-től járó késedelmi kamata megfizetésére, harmadlagosan 2.988.634 forint és annak 2009. január 8-tól járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [11] Arra hivatkozott, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 94. § (2) bekezdése alapján a részvényre a tulajdonjog szabályait kell alkalmazni, és az rPtk. 115. § (1) bekezdése szerint a tulajdonjogi igények nem évülnek el. Amennyiben mégis kötelmi jogi követelése áll fenn, az nem évülhetett el, mert az alperes a mai napig nem értesítette arról, hogy milyen időponttól és jogcímen, milyen követelése lehet, ezért követelése az rPtk. 326. § (2) bekezdése alapján nyugodott. Mindezek alapján az alperes kötelezését kérte a tőkekivonással érintett 3.172.000 forint (2.440 db részvény esetében részvényenként 1.300 forint) és annak a tőkeleszállítás cégjegyzékbe történt bejegyzésétől számított törvényes késedelmi kamata megfizetésére. Kérte továbbá elsődlegesen az alperes kötelezését az érvénytelenített részvények helyett 2.440 db 850 forint/darab névértékű törzsrészvény kiadására, arra hivatkozva, hogy a részvény helyettesíthető dolog, ezért az alperes a meglévő részvényei kiadásával vagy új részvények vásárlásával a felperes tulajdoni igényén alapuló követelését teljesíteni tudja.
- [12] Amennyiben az új részvények kiadására vonatkozó kötelezés nem teljesíthető, másodlagosan az alperes kötelezését kérte 2.440 db 1.700 forint/darab névértékű új részvény, az utolsó közzétett mérleg szerint mutatott 2016. december 31-i állapotra figyelemmel a saját tőke szerinti értékének, mint tulajdonjogi igényből eredő kártérítés, és annak késedelmi kamatai megfizetésére. Az alperes jogellenes magatartásaként azt jelölte meg, hogy 2002 évtől 2009-ig neki, mint részvényesnek a régi címére küldte ki az értesítéseket annak ellenére, hogy a címváltozásról már 2001-ben tájékoztatta, és 2002 évet követően régi címéről „elköltözött” jelzéssel érkeztek vissza a küldemények. A hozzájárulása és tudomása nélkül érvénytelenített, majd kibocsátott új részvények eladása az rPtk.

3. § (1) bekezdésébe ütközött, és az alperes azzal, hogy a felperes kifejezett kérésére sem küldte meg a részvényeivel kapcsolatos közgyűlési jegyzőkönyveket és határozatokat, megsértette az rPtk. 4. § (1) és (4) bekezdésében, továbbá 5. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakat. Harmadlagosan az új részvények eladásával az alperes által elismerten megkapott 2.988.634 forint vételár és annak törvényes késedelmi kamatai megfizetésére tartott igényt.

- [13] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint a felperes 2001. július 5-én egy iratmegküldési kérelmet terjesztett elő, az abban feltüntetett cím nem tekinthető a lakcíme részvénykönyvi átvezetésére irányuló bejelentésnek. Az alaptőke leszállítását a Céglőzönyben közzétette, a Gt. 275. §-a alapján a részvények cseréje kötelező volt, az érvénytelenített régi részvények helyett kibocsátott új részvényeket értékesíteni kellett. A felperes részvényekre vonatkozó tulajdonjoga a részvények érvénytelenítésének Céglőzönyben történő közzététele időpontjában megszűnt, annak helyébe kötelmi igény lépett. Azzal szemben elévülési kifogást terjesztett elő arra hivatkozva, hogy a felperes 2009. január 27-én kelt levele tartalmazott költségek és károk megtérítése iránti igénybejelentést, de ezt követően csak több mint 5 év elteltével a 2015. február 28-i keltű levele tartalmaz követelést, amely időpontig az elévülés bekövetkezett. A részvények kiadása iránti követelés teljesítése lehetetlen is, mert az alperesnek nincs tulajdonában saját részvény. Önmagában a 2007. évi tőkeleszállítás alapján meghatározott kereseti követelés összegét, és az érvénytelenített részvények helyett kibocsátott új részvények értékesítéséből befolyt vételár összegét nem vitatta.

Az első- és másodfokú ítélet

- [14] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Ítélete indokolásában abból indult ki, hogy az alperes alaptőke leszállításából és a részvények eladásából származó fizetési kötelezettsége nem minősül a részvények tulajdonjától függő mellékkötelezettségnek, ezért a felperes az rPtk. 324. § (2) bekezdésére, mint elévülést kizáró szabályra alaptalanul hivatkozott. A felperes részvényeit az alperes a Gt. 275. § (1) bekezdése szerint érvénytelenítette, a felperes érvénytelenné nyilvánított részvényekkel kapcsolatos részvényesi jogai az érvénytelenítésről szóló, a Céglőzönyben megjelenő határozat keltétől kezdve a Gt. 275. § (2) bekezdése alapján megszűntek. A felperes az új részvényeket a felhívásban megjelölt időtartam alatt nem vette át, így azokat az alperes a Gt. 275. § (4) bekezdése alapján értékesíthette, ezért a felperesnek nem keletkeztek részvényesi jogai, csupán kötelmi igénye a Gt. 275. § (7) bekezdése alapján az értékesítésből befolyt vételár, és a részvények bevonása esetén azok névértékére jutó saját tőkerész megfizetésére.
- [15] Az alperes elévülési kifogását vizsgálva megállapította, hogy az alaptőke-leszállítás 2007. október 2-án történt cégnyilvántartási

bejegyzésével megnyílt a felperes tőke kivonáson alapuló 3.172.000 forint igénye. A bizonyítási eljárás eredményeként alaptalannak találta a felperes elévülés nyugvására történő hivatkozását, és megállapította, hogy a felperes jogi képviselőjének az alperes 2009. január 8-án kelt levelére küldött válasza bizonyította, hogy a felperes e levélből értesült az alaptőke-leszállításról és annak a cégjegyzéki bejegyzéséről is. Az alperes 2009. január 8-i levelét a felperes legkésőbb 2009. január 27-én megkapta, így ettől az időponttól kell számítani az 5 éves elévülési időt, amely 2014. január 27-én letelt, ehhez képest a 2015. február 28-i felperesi levél már elévülési időn túl közölt igény. Az elsőfokú bíróság annak tulajdonított jelentőséget, hogy a felperes a 2015. február 28-i keltezéssel írt levelében is meg tudta fogalmazni összecszerően a követelését 2009. január 27-én kelt levelében kért iratok hiányában is.

- [16] Az alperes arra hivatkozott, hogy 2009 - 2015 között nem volt kapcsolat a felek között, és a felperes az elévülés megszakítására vonatkozó bizonyítékot szolgáltatni nem tudott, K A tanúkénti kihallgatására tett indítványát a **polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 167. § (1) bekezdésében** foglaltak ellenére anélkül terjesztette elő, hogy konkrét tényelőadást tett volna arra, milyen elévülést megszakító cselekmény történt, és indítványa el is késett. Ezért a tőke kivonáson alapuló elévült követelésre alapított keresetet az elsőfokú bíróság további bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül elutasította.
- [17] A részvény kiadása iránti keresetet azzal az indokkal utasította el, hogy az alperes nem rendelkezik saját részvénnel, továbbá a felperes részvényeit a Gt. 275. § (2) bekezdése alapján jogszerűen érvénytelenítette. Mivel a Gt. 275. § (4) bekezdése alapján a felperes a felhívásban megjelölt időtartam alatt nem vette át az új részvényeket, azokat az alperes jogszerűen értékesítette, ezek tulajdonosai perben nem álló harmadik személyek lettek, ezért az részvények kiadására az alperes nem kötelezhető.
- [18] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a 2009. január 27-én közölte kártérítési igényét az alperessel, de ismételt igénybejelentéssel csak a 2015. február 28-i levelében élt, ami az 5 éves elévülési időn túli, ezért a kártérítési követelés is elévült. A Gt. 275. § (1), (4) és (7) bekezdései alapján az alperes köteles volt az új részvények értékesítéséből származó ellenértéket a felperesnek megfizetni, mely követelésre szintén az általános elévülési idő az irányadó. Az elévülés kezdő időpontja az alperes 2009. január 8-i keltezésű levele, amit 2009. január 27-én a felperes átvett. Ebben az alperes megküldte a felperes részére azokat az iratokat, amelyeket kitöltve kellett volna visszaküldenie az igénye érvényesítése céljából. Az 5 éves elévülési idő 2009. január 27-én megnyílt, így az ismételt igényérvényesítéséig letelt. Az elévült követelés bírósági úton nem érvényesíthető, így a bizonyítási eljárás lefolytatása is indokolatlan, ezért ezt a kereseti kérelmet is elutasította.

- [19] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú bíróság kifejtette, a feleknek azon egyező tényállítása, hogy a felperes tulajdonában volt érvénytelenített részvények helyett kibocsátott új részvények tulajdonjogát az alperes harmadik személyre ruházta át, minden további bizonyítás lefolytatása nélkül elegendő volt annak megállapításához, hogy az érvénytelenné nyilvánított részvényekkel részvényesi jogok nem gyakorolhatók, az érvénytelenné nyilvánított részvények helyett kibocsátott új részvényeknek a felperes már nem tulajdonosa, ezért tulajdonjoga hiányában az annak megsértéséből származó, az rPtk. 115. § (3) bekezdésén alapuló igény nem illeti meg, a részvények kiadására vonatkozó kereseti kérelme alaptalan. E kereseti kérelem érdemi elbírálásánál nincs annak jelentősége, hogy a felperes a kicserélendő részvényeinek leadására és az új részvények átvételére megszabott határidőt milyen okból mulasztotta el, illetve hogy a részvények tulajdonjogát ki szerezte meg, a felperes ezért alaptalanul sérelmezte bizonyítási indítványainak mellőzését.
- [20] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperesnek a részvények korábbi tulajdonjoga alapján a tőkeleszállítás cégjegyzékbe történő bejegyzésével a részvényei névértékének csökkenésével egyező összeg kifizetésére, és a Gt. 275. § (7) bekezdése alapján az új részvények értékesítéséből befolyt vételár megfizetésére vonatkozó kötelmi követelése keletkezett, amely az rPtk. 324. § (1) bekezdése alapján öt év alatt elévül azzal, hogy az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált [rPtk. 326. § (1) bekezdés]. Az elsőfokú bíróság a felperesnek a részvények tulajdonjogának elvesztése miatti kár megtérítése, és eshetőlegesen az értékesítésükből befolyt vételár megfizetése iránti kereseti követelését csak az elévülési kifogás elbírálásához szükséges mértékben vizsgálta, és a bizonyítékok alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy a keresettel érvényesített követelés elévült, ezért az rPtk. 325. § (1) bekezdése alapján bírósági úton nem érvényesíthető. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta el, de a felperes fellebbezésében állított új tényeket és az általa csatolt új bizonyítékokat az rPp. 235. § (1) bekezdésében írt feltételek hiányában érdemben nem vizsgálhatta.
- [21] A másodfokú bíróság utalt arra, alaptalanul hivatkozott a felperes arra, hogy az elsőfokú bíróságnak hivatalból kellett volna vizsgálnia az alperes közgyűlési határozatainak törvényességét, és észlelnie azok semmisségét, mert azt csak az adott határozaton alapuló változásbejegyzési eljárásban eljáró cégbíróság vizsgálhatja hivatalból. Egyebekben a társasági határozat jogszabálysértésére csak a törvényben meghatározott személyi kör által a jogvesztő határidő alatt a társasági határozat bírósági felülvizsgálata iránt megindított perben lehet hivatkozni, amely perben eljáró bíróság kizárólag a keresetben megjelölt okokat vizsgálhatja.

- [22] A másodfokú bíróság kitért arra, hogy az elévülés nyugvása, mint az elévülési határidő befejezését meghosszabbító körülmény csak abban az esetben állapítható meg, ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni [rPtk. 326. § (2) bekezdés]. Az elévülés nyugvására kizárólag az szolgáltat ténybeli alapot, ha az igényérvényesítés akadályaként megjelölt körülmény menthető okként vehető figyelembe, a menthető okot a jogosult szempontjából kell vizsgálni, ami annyit jelent, hogy önhibáján kívül nem tudott a követelésének érvényt szerezni. Ennek legjellemzőbb esete, ha nem tud és kellő körültekintés mellett nem is tudhat a követelésről. A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság az rPp. 206. § (1) bekezdése szerinti jogkörében eljárva a felek előadását a bizonyítékokkal együtt okszerűen értékelve állapította meg, hogy a felperesnek a tőkekivonáson alapuló, a vételár megfizetése iránti és a kártérítési követelése is elévült. A helyesen megállapított tényállásból levont és ellentmondásoktól mentes következtetéseit részletesen megindokolta, amelynek felülmérlegelésére a másodfokú bíróság semmilyen indokot nem látott. A felperes az rPp. 164. § (1) bekezdése alapján fennálló bizonyítási kötelezettsége ellenére az elévülést megszakító jogi tény vagy az elévülés nyugvására vezető menthető ok fennállását nem bizonyította. Az elévülést megszakító tényeket a felperesnek kellett volna megjelölnie, az elsőfokú bíróság ezért helyesen mellőzte annak hiányában a további bizonyítást. Az elsőfokú bíróság helyesen tért ki arra is, hogy a felperes esetleges kárát nem lehet az alperes jogszerű eljárásához kötni, így a felperes tényállításai már önmagukban sem voltak alkalmasak a kártérítési keresetnek a további vizsgálatára.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [23] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetének megfelelő döntés meghozatalát, másodlagosan mindkét fokú ítélet hatályon kívül helyezését és elsőfokú bíróság utasítását kérte új eljárásra és új határozat hozatalára. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet az rPp. 3. § (2) bekezdésébe, 167. § (1) és (2) bekezdésébe, 206. § (1) bekezdésébe, 221. § (1) bekezdésébe, 252. § (3) bekezdésébe, 235. § (1) bekezdésébe, az rPtk. 4. § (1) és (4) bekezdésébe, 5. § (1) és (2) bekezdésébe, 94. § (2) bekezdésébe, 115. § (1) bekezdésébe, 324. § (2) bekezdésébe, a Gt. 275. § (5), (6) és (7) bekezdésébe, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:315. § (4) és (6) bekezdésébe ütközik. Előadta, hogy felülvizsgálati kérelme alapjaként elsődlegesen a fellebbezésében írtakat jelöli meg azzal, hogy az abban foglaltakat teljes mértékben fenntartja, és azt a felülvizsgálati kérelme részeként kéri figyelembe venni.
- [24] Előadta, a jogerős ítélet tévesen állapította meg, hogy az érvénytelenné nyilvánított részvények helyett kibocsátott új részvényeknek már nem tulajdonosa, ezért azok kiadását sem kérheti, mert a

Gt. szövegéből és indoklásából ennek az ellenkezője vezethető le. A Gt. 275. (5) bekezdése szerint ugyanis a részvények ideiglenesen kerülnek a részvénytársaság rendelkezése alá és nem minősülnek saját részvénynek, ebből következően ezeken a részvénytársaság tulajdonjogot nem szerez, hanem lényegében a volt tulajdonost megillető részvényeket értékesíti, vagyis csak az értékesítésre van joga. A Gt. indoklása is kimondja, hogy a volt részvényesnek a vételárát, bevonás esetén a részvény névértékét ki kell fizetni. Ezzel egyértelmű az a jogalkotói szándék, hogy a részvénytársaság csak értékesítési jogot kapott, de a jogalkotónak nem állt szándékában tulajdonjogától megfosztani a részvényest, sem a régi Gt., sem a Ptk. alapján. A Ptk. 3:315. § (4) és (6) bekezdése is egyértelművé teszi azt a jogalkotói szándékot, amely a Gt. esetében sem volt más, mivel a Gt. is a kibocsátott új részvényt a részvényes vagyonának és nem a részvénytársaság vagyonának tekintette.

- [25] Az alaptőke-leszállítással kapcsolatos követelését annak ellenére minősítették elévültnek az eljáró bíróságok, hogy ennek teljesítését egyszer sem ajánlotta fel az alperes, a 2009. január 8-i levelében kizárólag az eladott részvényekből származó ellenértékről adott tájékoztatást. Az alaptőke-leszállítással kapcsolatos igényt a 2015. március 16-i levelében említi először, és ajánl fel peren kívül fizetést az alperes. Álláspontja szerint az alperes jogellenes és felróható magatartást követett el, így elévülésre nem hivatkozhat, mert 2009 óta nem szolgáltatott semmilyen adatot a felperesnek, addig arra hivatkozva, hogy nem tudta a lakcímét, majd 2009-től azért, mert nem tekintette részvényesnek. Jogszabálysértő módon állapították meg az eljáró bíróságok a kártérítési követelés elévülését is, mivel a mai napig nincs azon iratok birtokában, amely alapján kártérítési követelését pontosan meg tudná fogalmazni. Az erre vonatkozó bizonyítási indítványai elutasítása miatt - az eladással kapcsolatos társasági döntések, adásvételi szerződések hiányában - nem tudja kártérítési kérelmét és a jogellenességet pontosan meghatározni. Keresetlevele benyújtásakor ezek hiányában a kártérítési kérelmét nem tudta teljes körűen kidolgozni, ezért a kártérítési követelése nem évülhetett el, mivel ameddig az alperes nem szolgáltatja a birtokában lévő iratokat, addig az elévülés nyugszik.
- [26] A másodfokú bíróság a fellebbezéshez becsatolt alapszabályt az rPp. 235. § (1) bekezdését megsértve nem fogadta el, mert fellebbezésében részletesen megindokolta, hogy azt miért csak utóbb csatolta. A másodfokú bíróság tévesen vélte úgy, hogy a jelen ügyben felesleges az alperesi határozatok beszerzése és törvényességének vizsgálata, mert nincs akadálya annak, hogy a konkrét ügyben a meghozott határozatok törvényességét az eljáró bíróság is áttekintse, figyelemmel arra, hogy kártérítési keresetről is szó van, ahol a jogellenesség bizonyítása a felperes feladata, ezért az e körben előterjesztett bizonyítási indítványok elutasítása törvényt sértő.
- [27] Az elévülés nyugvásával kapcsolatban jelentősége lett volna K A tanú kihallgatásának, aki a kérdéses időszakban a jogi képviselőt ellátta, és tudott volna nyilatkozni azzal kapcsolatban, hogy kapott-e bármilyen általa kért adatot az alperestől, és enélkül meg lehetett-e határozni a kártérítés pontos összegét és címzettjét.
- [28] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [29] A Kúria a jogerős ítéletet a rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- [30] A Kúria hangsúlyozza, hogy az rPp. 270. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás tárgya annak vizsgálata, hogy a jogerős határozat jogszabálysértő-e. Az rPp. 272. § (2) bekezdése, illetve a 273. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016.

(II. 15.) PK vélemény 3. pontjában foglaltakra is - csak a jogszabály tételes, egyértelmű megjelölése mellett és az annak megsértésére vonatkozó indokok részletezésével kifejtett érveket tartalmazó felülvizsgálati kérelem bírálható el érdemben. A felülvizsgálati kérelemnek az a része, amely ezeknek az elvárásoknak nem felel meg, a felülvizsgálati eljárásban érdemben nem vizsgálható. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fenti tartalmi követelményekkel. Nem felel meg a felülvizsgálati kérelem e követelményeknek, és nem értékelhető a felülvizsgálati eljárásban, amennyiben a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél csupán visszautal az eljárás korábbi szakaszaiban készült iratai, így például a fellebbezésében foglaltak tartalmára.

- [31] A perben és a felülvizsgálati eljárásban is abban a kérdésben kellett alapvetően állást foglalni, hogy elévült-e a felperes által érvényesített igény, amely az alperes által 2007. május 31-én elhatározott és a cégjegyzékbe 2007. október 2-án bejegyzett részvéncserével végrehajtott tőkeleszállítással kapcsolatos. Felperes elsődleges állítása ezzel összefüggésben az volt, hogy igénye tulajdoni igény, amely nem évül el figyelemmel az rPtk. 115. §-ában foglaltakra, és ennek alátámasztására hivatkozott a Gt. illetve a Ptk. vonatkozó rendelkezéseire. E körben a Kúria hangsúlyozza, hogy mivel a tőkeleszállításra, annak időpontjára tekintettel a Gt. szabályai irányadóak, nincs jelentősége a Ptk. vonatkozó rendelkezésnek. Egyébként a Ptk. szabályozása ekörben alapvetően eltér a Gt. rendelkezéseitől mivel nem írja elő az érvénytelenített részvények meghatározott időn belüli értékesítésének, illetve bevonásának kötelezettségét.
- [32] A Kúria megítélése szerint a Gt. vonatkozó szabályait a perben eljáró bíróságok helyesen értelmezték. A jelen eljárásnak nem tárgya - az elévülési kifogásra tekintettel - hogy az alperes a tőkeleszállítás során a felperes tulajdonában állt részvények érvénytelenítéséről jogszerűen döntött-e. Abban kellett döntenie, hogy a tőkeleszállítás folytán érvénytelenített részvényei értékvesztését, illetve a részvények kiadását, továbbá a részvényei értékesítéséből az alpereshez befolyt összeget tulajdoni igényként a felperes érvényesítheti-e.
- [33] A Kúria egyetértett a perben eljáró bíróságokkal abban, hogy a Gt. 275. § (2) bekezdése szerint a részvények érvénytelenné nyilvánításával a felperes tulajdonjoga megszűnt a részvényeken, helyébe főszabályként - és az adott tényállás mellett is - a kibocsátott új részvények értékesítéséből befolyt vételár követelés lépett. Ez pedig kötelmi igény, amelyre az elévülés szabályai irányadóak. A fentiekből következően a felperes részvénykiadás iránti igényére is ez vonatkozik. A fenti jogértelmezést támasztja alá egyébként a tőkeleszállítás idején hatályos az értékpapírok előállítási módjának megváltoztatását szabályozó a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Tpt.) 12. § (2)

bekezdésében írtak is. Ettől független kérdés az, amire a felperes helyesen hivatkozott, hogy a részvéncsere során át nem vett részvények nem minősülnek saját részvénynek, azzal az rt. az értékesítést kivéve részvényesi jogokat nem gyakorolhat.

- [34] A perben eljáró bíróságok egyezően az elévülés kezdőidőpontját 2009. január 27-ében határozták meg. Ezt a felperes felülvizsgálati kérelmében vitatta, arra hivatkozva, hogy kártérítési kérelmét nem tudta pontosan meghatározni a szükséges információk hiányában. Ugyanakkor felülvizsgálati kérelmében az rPtk. 326. §-át mint megsértett jogszabályhelyet nem jelölte meg, felülvizsgálati kérelme e vonatkozásban sem felelt meg az rPp. 272. § (2) bekezdésében írtaknak, ezért felülvizsgálati kérelmének e része érdemben nem volt vizsgálható a fentebb részletesen kifejtettek miatt. Ettől függetlenül a Kúria utal arra, hogy még csak meg sem indokolta, hogy milyen információk tették lehetővé a keresetlevél 2015. február 28-i benyújtását, mellyel addig nem rendelkezett, egyébként a részvénykiadás iránti igényével kapcsolatban ilyen előadást nem is tett. A felperes sem a per során, sem felülvizsgálati kérelmében nem valószínűsítette, hogy K A olyan tartalmú nyilatkozatot tudott volna tenni, amely az elévülés nyugvását bizonyította volna. Így a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt eljárási szabályokat.
- [35] Az rPp. 235. §-ának állított megsértése az adott tényállás mellett vizsgálatot nem igényelt, hiszen a Kúria a perben eljáró bíróságokkal egyezően arra a következtetésre jutott, hogy a felperes követelése elévült, a részvénykönyv vezetésével kapcsolatos állított szabálytalanság ennek megítélésére nem hathat ki, így tehát a másodfokú eljárásban csatolt alapszabálynak a részvénykönyv vezetésével összefüggésben jelentősége nincs. A felperes által állítottan jogszabálysértően hozott határozatok vizsgálatát a perben kizárta, hogy erre jogvesztő határidőn belül indított perben lett volna lehetőség, amivel a felperes - amíg részvényes volt - élhetett volna. Az ehhez szükséges információk a cégiratokból elérhetőek voltak.
- [36] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [37] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelem alapján felperes köteles megfizetni az alperes ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségét az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a felülvizsgálati pertárgyérték alapulvételével a kifejtett jogi képviseleti tevékenységhez igazodóan mérlegeléssel határozta meg a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) valamint (6) bekezdései alapján.

- [38] Az ítélet ellen a felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [39] A Kúria a döntését tárgyaláson hozta meg.

Budapest, 2020. október 6.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Bajnok István sk.
előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

/Seres Józsefné/
tisztviselő